

REVITALIZAREA FONDULUI DE CARTE LA FILIALA DE ARTE „T. ARGHEZI”

Anastasia MOLDOVANU,
bibliotecar principal, Filiala de Arte „Tudor Arghezi”

Résumé

Les livres de la bibliothèque présentent le principal soutien pour les connaissances, l'information, l'étude et la lecture. Mais aujourd'hui, le lecteur a changé, il n'est plus comme il y a 10-15 ans. Les bibliothèques avec toute la richesse de documents accumulés au fil du temps sont dans une période de transition. Pour exister ils doivent changer leurs stratégies à la volée. Et le changement est de nature de susciter l'intérêt du lecteur qui vit effectivement dans une autre dimension, une autre dynamique, reliée aux nouvelles technologies. „Aujourd'hui, on ne lit plus” – nous entendons cette phrase presque chaque jour. Les études de recherche dans ce domaine, cependant, montre que, tout de même on lit effectivement beaucoup. Dans cette recherche la bibliothèque a un rôle direct parce qu'elle a la fonction de formation d'un haut niveau de conscience, en cultivant les intérêts et les aspirations de la valeur de chaque personne ou groupe social. Dans ce contexte il est absolument nécessaire de promouvoir l'appareil informative et cognitive de la bibliothèque. Les bibliothécaires peuvent devenir des leaders d'opinion s'ils proposent une politique concrète de promotion, en tenant compte des souhaits des usagers de la bibliothèque, de tout ce qui est en vogue. Une nouvelle idée, même insignifiante, apporte une valeur ajoutée à l'images de la bibliothèque. Notre lecteur est en recherche des nouvelles idées.

Mots-clés: *collections spécialisées, documents spécifiques, l'art, beaux-arts, musique, théâtre, cinéma, collection de livres, bibliothèque.*

* * *

În instituțiile bibliotecare fondul de carte este unul din cele mai importante instrumente de lucru și pentru o mai bună gestionare, organizare și cunoaștere a colecțiilor este necesar să-l împrăștiăm cât mai des, în funcție de achiziții, orientări, schimbări de interior, de indicatorii feedback-ului ș.a.

Aceste acțiuni au un impact pozitiv în deservirea calitativă a utilizatorilor și contribuie la misiunea bibliotecilor de a fi transformate în centre moderne de informare și documentare cu instrumente eficiente de muncă intelectuală. Aceasta este munca bibliotecarului cu abilități de cunoaștere, prin intermediul căruia are loc conlucrarea strânsă a tuturor categoriilor sociale de utilizatori.

Fondul de carte reprezintă o resursă inepuizabilă de informare și cunoaștere, însă el va rămâne unul inert, dacă nu-l vom revigora continuu, nu vom ști să punem cu regularitate cărțile în circulație pentru a le reactualiza și a le reda valoare. Cunoașterea lui predispune bibliotecarul la o cercetare continuă, care i-ar permite să-l orienteze pe cititor spre literatura de referință ce-l interesează, spre literatura de calitate și corespunzătoare vârstei lui.

Mai mult de jumătate din colecțiile fondului de carte de la Filiala de Arte „T. Arghezi” poartă marca de colecții specializate. Din acest motiv și serviciile prestate utilizatorilor trebuie să poarte aceeași marcă – servicii specializate. Deci, o cunoaștere adăugătoare la ceea ce ține de domeniul general este absolut necesară pentru a putea evalua fondul acestor colecții. Studiul feedback-ului din ultimul timp (un an de zile) ne-a dat unele indicii spre direcția în care trebuie să orientăm categoria de cititori interesați de domeniul de profil. În perioada estivală a apărut posibilitatea să acordăm mai multă atenție acestei activități, concentrându-ne, în special, pe colecțiile de documente din Secția artă. A durat ceva timp. Am rămas surprinși plăcut de rezultatul căpătat. Fondul de carte a devenit mai nou, mai atractiv și cu mult mai prietenos. Pînă la acest final însă au urmat

un șir de intervenții „chirurgicale”, adică cu multă prudență au fost scoase unele titluri în mai multe exemplare, cărțile uzate fizic sau moral, în schimb au fost puse în evidență lucrări de tip general, cu o intensitate mai accentuată în domeniile de profil solicitate – artă și istoria artelor, arhitectura contemporană, lucrul artistic și artă decorativă, pictură, muzică, teatru și film. Pentru a fi mai explicită, voi aduce în discuție unele momente din evoluția fondului de carte, care are o istorie prin tradiție artistică deja de jumătate de secol. Formarea colecțiilor specializate a prins contur încă de la momentul fondării, din a doua jumătate a anilor '60 ai secolului trecut și a fost una din orientările prioritare ale managementului de bibliotecă. Pe parcursul anilor colecțiile au fost completate cu literatură de referință din mai multe surse prin sistemul centralizat al împrumutului interbibliotecar, din donațiile altor biblioteci, drept urmare a relațiilor de prietenie și colaborare cu acestea, din donațiile personale și din cele provenite în urma activităților care s-au perindat în acest timp. Tot pe această cale s-a acumulat și colecția documentelor speciale de muzică tipărită și a discurilor de vinil, doar că aici se mai poate adăuga și varianta de cumpărare de la persoane private și din magazinele de anticariat, fapt ce rezultă din procesele-verbale întocmite de administrația bibliotecii la timpul respectiv. Însă o cauză principală, care a motivat completarea permanentă a acestor colecții, a fost totuși solicitarea, interesul sporit față de aceste documente speciale. Asta însemna *schimbare*, căci se deschidea o nouă viziune de percepție a tot ce era legat de artă – teatru, muzică, film, arta plastică. Completarea de bază a fondului de carte a avut loc în mare parte pînă la anii '90 ai secolului XX și, luîndu-se în considerație realitățile timpului, majoritatea acestei literaturi era în limba rusă. Astăzi însă se solicită mai mult literatura de profil în limba română și una din sarcinile principale în strategia instituției este satisfacerea nece-

sităților de informare a acestei categorii de utilizatori.

Dar să revenim la începutul discuției. Fondul de carte din domeniul 7 cuprinde cărți la specificațiile *Artă (7)*, *Arhitectură (72)*, *Artă decorativă (73)*, *Artă plastică (75)*, *Grafică (76)*, *Fotografie (77)*, *Muzică (78)*, *Divertismente. Jocuri. Sport (793-796)*. Respectiv, au fost scoase din circulație unele volume depășite de timp. Astăzi necesitățile de informare se modifică profund, cititorul se orientează spre cunoașterea complexă și cercetarea competitivă pentru a-și forma noi aptitudini și capacități. Din acest considerent, precum și pentru a face informația mai vizibilă și mai accesibilă, am recurs la crearea a două polițe tematice unde și-au regăsit locul cele mai recente studii cu o privire mai largă asupra artei, au fost selectate lucrări despre istoria artelor, despre genuri și curente, direcții în artă, concepte, școli, adepți, tehnici ș.a., enciclopedii și dicționare de artă universală, arhitectură contemporană, pictură, artă plastică modernă și contemporană, dicționare de artă populară. De asemenea, au fost selectate, reviste periodice ca *Arhitectur*, *Arhitektura*, *Das Interiors*, *Artgalleri*, *Mari pictori* ș.a.

Un domeniu concret al artei sunt **artele vizuale**: pictura, sculptura, obiectele confecționate artistic – decorația, fotografia. Colecția dată este foarte bogată, cuprinde cărți-albume cu reproduceri ale marilor pictori ai lumii, precum și colecții de acest gen aflate în marile muzee ale lumii, albume cu reproduceri ale autorilor individuali, albume fotografice, cataloage ale expozițiilor de grup și personale de pictură, gravură, satiră la scară internațională, regională, națională și locală. În acest context, pentru a spori interesul față de evoluția culturii și artei naționale din această colecție au fost identificate sursele cu referire la arta Republicii Moldova, fiind marcate cu indicatoare adăugătoare *Arta Moldovei – 7/77(478)*, *Maestri basarabeni – 7.07(478)*, *Colecția Maestri basarabeni din secolul XX – 7/75.071(478)*,

Referințe critice – 7/77(478), Reviste de specialitate – Atelier, Akademos, Arta ș.a.

Colecția documentelor domeniului **Muzică** cuprinde cărți (albume, enciclopedii și dicționare, manuscrise), documente de muzică tipărită și documente audio-video referitoare la muzica universală, la personalități muzicale universale, la genurile de muzică practicate în lumea întreagă, la teoria generală a muzicii, la instrumentele muzicale ale diferitor popoare etc. Pentru a face mai accesibilă informația am introdus indicatorul *Referințe – 78*, completându-l cu documente extrase din colecția dată, care dețin informații și explicații de ordin general, cum sunt enciclopediile muzicale de diverse ediții și dicționarele muzicale explicative, cel mai vechi fiind din 1896 (Риман, Г. *Музыкальный словарь*, 1531 pag.), dicționare despre viețile marilor compozitori, lucrări de sinteză ale creațiilor muzicale universale (opere, simfonii). Aici am mai adăugat și reviste tematice de profil, ce includ reflecții, păreri sau puncte de vedere ale muzicologilor și altor specialiști. Fiecare document în parte reprezintă și este un purtător de informație importantă indiscutabilă. De asemenea, ne-am propus scopul să identificăm din acest volum imens al informației cele referitoare la cultura muzicală a Republicii Moldova. Astfel, schimbările date au sporit vizibilitatea și accesibilitatea documentelor identificate prin adăugarea noilor indicatoare: *Cultura muzicală a Moldovei – 78(478)*, *Muzică, compoziție, materiale – 78.01/04(478)*, *Istoria muzicii. Stiluri, școli – 78.03(478)*, *Profesii și activități muzicale – 78.07(478)*, *Teoria muzicii – 781* (cu specificație a studiilor de cercetare a autorilor, muzicologi naționali), *Muzica de teatru. Operă și operetă – 762(478)*, *Muzica sacră (bisericească) – 783(478)*, *Muzica vocală în RM – 784(478)*, *Muzica instrumentală (în repertoriul național) – 785(478)*. A fost introdus și un indicator ce vizează re-

ferințele critice. Nu este de tăgăduit faptul caracteristicii, aprecierii și importanței de care s-a bucurat cultura muzicală națională în cadrul fostei URSS. Mai mulți muzicologi și compozitori de valoare s-au expus pe marginea acestei probleme în lucrările culegeri, în lucrări cu ediție periodică, în dicționare muzicale și îndrumătoare, editate la editurile „Советский композитор” și „Музыка”. Astfel, în aceste surse găsim referințe biobibliografice despre oamenii notorii în domeniul muzicii – vocaliști, muzicologi, compozitori, instrumentiști, care au activat la noi încă din sec. XVIII, nume vechi, despre care puțin se cunoaște sau, pur și simplu, au fost date uitării.

Colecția documentelor de **muzică tipărită** cu indexul N78 este un domeniu vast, ce necesită o abordare mai profundă. La momentul actual aceste documente sunt supuse unui proces complex de catalogare, ce vizează descrierea lor bibliografică, indexarea și catalogarea ca atare pentru introducerea lor în catalogul electronic partajat al BM „B.P. Hasdeu”. Prin introducerea acestui serviciu electronic, vizibilitatea și accesibilitatea documentelor nu mai este o problemă. Ca și în cazurile descrise mai sus, informația referitoare la muzica națională este selectată din fondul general pentru o mai bună orientare a doritorilor, care sunt interesați de acest profil.

Tot din sfera audiovizualului mai fac parte domeniile **Film și Teatru**. Colecția cuprinde un spectru larg de probleme, începând de la cele mai generale aspecte ca *Arta cinematografică – 791.43*, *Filme. Istoria, stilul filmului – 791.43.03*, *Filme artistice – 791.43-2*, spre diverse activități dirijate ca *Manifestații publice – 791.6*, *Circ – 796.83* ș.a. În ultimul timp se observă o dinamică în creștere din partea studenților din învățământul artistic și a liber-profesioniștilor, care solicită literatura de acest gen, precum și un interes vădit față de cinematografia moldovenească. Sunt frecvente întrebările despre istoria cine-

matografiei din cele mai vechi timpuri, arta regiei de film, arhitectura spațiului de film. În ultimii ani colecția a fost îmbogățită cu unele lucrări în mai multe volume scrise de autori cunoscuți în arta filmului. De asemenea, recent au apărut studii de analiză despre cinematografia națională, elaborate de cercetătorii de la Academia de Științe a Moldovei. Respectiv, am făcut vizibile mai multe surse unde se pot găsi informațiile necesare, am specificat literatura *Cinema, Film – stiluri (Republica Moldova)* – 791.43(478). O sursă de informare este și literatura periodică de la noi și web site-ul respectiv, care ne pune la dispoziție tot ce este legat de evenimente, producție de film, festivaluri.

Colecția literaturii despre *Teatru. Artă teatrală. Știința teatrului. Teoria estetică a teatrului, tehnici, procedee, mijloace de teatru* cu indicii respectivi – 792, 792.01/09, 792.2, 792.5, 792.7, 792.8, 792.9 a fost supusă aceluiași schimbări. Tema artei teatrale la noi în țară are o conotație deosebită, există mai multe instituții cu divers statut de activitate atât în capitală, cât și în alte orașe. Am ținut cont de aceste realități și pentru utilizatorii noștri, inclusiv actori, cadre pedagogice, studenți și elevi am introdus indicatorul *Artă teatrală a Republicii Moldova* – 792(478) cu respectivele subdiviziuni: *Personalități* – 792.071(478), *Teatru dramatic* – 792.2(478), *Teatru de operă și operetă* – 792.5(478), *Forme teatrale* – 792.9(478), *Dans, artă. Dansuri populare* – 793(4).3(478), *Jocuri, jocuri intelectuale, jocuri de masă. Sport. Educație fizică* – 794-796(478).

Informația de mai sus n-ar fi completă dacă nu am spune că, la fiecare colecție de carte despre care s-a amintit, există și mape tematice, al căror cuprins se formează din cronologia materialelor tematice, sustrase din presa periodică a vremii – studii, recenzii, evenimente, personalități.

Studiul fondului de carte la domeniul Artă – 7, a fost efectuat în scopul reevaluării

cărților și readucerii lor mai aproape de cititor. Unele dintre ele, la o distanță de câteva decenii, pot prezenta un interes mai mare decât la momentul scrierii lor, deoarece prin comparație și analiză, avem o deschidere mai largă spre înțelegerea problemelor actuale. Schimbările date au condiționat și modificări în designul interior al spațiului bibliotecii. Am creat săli pentru acordarea serviciilor specializate – o sală de studiu cu posibilitate de audiție și muzică, dotată cu un centru muzical „Sony”, boxe pentru dimensiunea sunetului și microfon, un pick-up pentru audierea discurilor de vinil, CD și DVD, o sală-atelier pentru studiul în domeniul picturii și al artei plastice și locuri speciale pentru relaxare și informare din presa de specialitate.

Fiind o bibliotecă specializată în domeniul artei, suntem la dispoziția unei categorii de utilizatori deosebiți, mai cu seamă a cadrelor pedagogice, care solicită informație metodică referitoare la inițierea copiilor în toate domeniile artei – muzică, teatru, pictură, desen, grafică, artizanat și lucrul artistic de mână etc. Literatura la acest capitol am găsit-o în mai multe surse – cărți, reviste și ziare de specialitate *Artes* (revistă provenită din donațiile partenerilor), *Curs de pictură, Únyj hudožnik, Didactica pro..., Muzica, Făclia, Iskusstvo. Pervoe sentâbrâ, Â vhožu v mir iskusstv, Knižki, notki i igruški*, articole din presa periodică adunate în mapa tematică *Învățămîntul artistic*, am clasat-o separat, la dispoziția doritorilor.

În urma acestor acțiuni, realizate uneori cu eforturi mari, dar și cu pasiune, considerăm că am pornit bine pe calea revitalizării fondului de carte, specific, din biblioteca noastră. Vom continua neapărat seria de acțiuni înnoitoare, doar ele asigură buna imagine a Filialei de Arte „T. Arghezi” din Chișinău, astfel atrăgând utilizatorii care au certitudinea că la noi vor găsi răspuns la tot mai variatele lor solicitări.